

**LIETUVOS ARCHYVŲ DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
ELEKTRONINIŲ DOKUMENTŲ SAUGOJIMO VALSTYBĖS ARCHYVUOSE INFORMACINĖS
SISTEMOS PROTOTIPO (BANDOMOJO PROJEKTO) SUKŪRIMAS**

**REKOMENDACIJOS
DĖL ELEKTRONINIŲ DOKUMENTŲ SAUGOJIMO VALSTYBĖS ARCHYVUOSE
INFRASTRUKTŪROS SUKŪRIMO GALIMYBIŲ STUDIJOS, TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS IR
SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ PAKEITIMO**

VILNIUS
2008

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

Rekomendacijų rengėjai

Vardas Pavardė	Institucija
Adomas Birštunas	UAB „MitSoft“
Donatas Čiukšys	UAB „MitSoft“
Laimutis Ignatavičius	UAB „Sintagma“
Antanas Mitašiūnas	UAB „MitSoft“
Giedrius Noreikis	UAB „MitSoft“
Tadas Savičius	UAB „Sintagma“
Peep Uus	UAB „Sintagma“

Dokumento peržiūros istorija

Data	Versija	Aprašymas
2008-12-22	0.1	Lietuvos archyvų departamentui pateiktas pirminis variantas.
2008-12-23	0.2	Atlikta dokumento korektūra.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

Turinys

1. Įžanga	4
1.1. Paskirtis	4
1.2. Santrumpos	4
2. Rekomendacijos	6
2.1. Rekomendacijos dėl Galimybių studijos pakeitimų ir papildymų	6
2.2. Rekomendacijos dėl Techninės specifikacijos pakeitimų ir papildymų	8
2.3. Rekomendacijos dėl Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos reikalavimų aprašo pakeitimų ir papildymų	8
2.4. Rekomendacijos dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių pakeitimų ir papildymų ..	10
2.5. Kitos rekomendacijos	11
3. Priedai	12
3.1. Rekomendacijos dėl Techninės specifikacijos pakeitimų ir papildymų	12

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

1. Įžanga

1.1. Paskirtis

Šį dokumentą parengė Vykdytojas, įgyvendindamas 2008 m. rugpjūčio 18 d. sutartį Nr. VX-2008/08-LAD1/F8-13 (toliau – Sutartis), pasirašytą tarp Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir UAB „Sintagma“, veikiančios pagal Jungtinės veiklos sutartį, sudarytą 2008-06-12 tarp UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“ ir UAB „Etnomedijos intercentras“.

Rekomendacijos dėl Elektroninių dokumentų saugojimo valstybės archyvuose infrastruktūros sukūrimo galimybių studijos, techninės specifikacijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo yra bandomojo projekto rezultatus apibendrinantis dokumentas. Šiame dokumente pateiktos Vykdytojo rekomendacijos Užsakovui dėl teisės aktų, Elektroninių dokumentų saugojimo valstybės archyvuose infrastruktūros sukūrimo galimybių studijos ir Techninės specifikacijos pakeitimų, susijusių su šiuose dokumentuose siūlomais sprendimais dėl elektroninių dokumentų saugojimo valstybės archyvuose infrastruktūros sukūrimo.

1.2. Santrumpos

Santrumpa	Santrumpos apibūdinimas
ADOC specifikacija	Vykdytojo parengtas ir su Užsakovu suderintas Elektroniniu parašu pasirašyto GeDOC ir GGeDOC grupių elektroninio dokumento specifikacijos projektas
BPI	Bandomoji programinė įranga
Galimybių studija	Elektroninių dokumentų saugojimo valstybės archyvuose infrastruktūros sukūrimo galimybių studija
LAD	Lietuvos archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ODF	Atvirieji biuro dokumento formatai, aprašyti standarte LST ISO/IEC 26300:2007 „Informacijos technologija. Atvirasis biuro dokumentų formatas v 1.0 (tapatus ISO/IEC 26300:2006)“.
OOXML	Atvirieji Microsoft Office 2007 rinkmenų formatai, aprašyti standarte ISO/IEC DIS 29500 „Information technology. Office Open XML file format“.
PDF/A formatas	Ilgalaikiam dokumentų saugojimui skirtas PDF formatas, aprašytas standarte ISO 19005-1:2005 „Document management. Electronic document file format for long-term preservation. Part 1: Use of PDF 1.4 (PDF/A-1)“.
Specifikacijos reikalavimų aprašas	Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2008 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V-119 patvirtintas Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos reikalavimų aprašas.
Techninė specifikacija	Elektroninių dokumentų saugojimo valstybės archyvuose infrastruktūros sukūrimo techninė specifikacija
Užsakovas	Lietuvos archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
Vykdytojas	UAB „Sintagma“, UAB „Mitsoft“ ir UAB „Etnomedijos intercentras“, veikiančios pagal Jungtinės veiklos sutartį, sudarytą 2008-06-12.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

XAdES	Elektroninio parašo aprašymo XML struktūra standartas, apibrėžtas ETSI TS 101 903 v1.3.2: „XML Advanced Electronics Signatures (XAdES)“.
XAdES-A	Archyvinis elektroninio parašo formatas, aprašytas vadovaujantis XAdES standartu.
XAdES-BES	Elektroninio parašo formatas, aprašytas vadovaujantis XAdES standartu.
XAdES-C	Elektroninio parašo formatas su išsamiais tikrumo duomenų nuorodomis, aprašytas vadovaujantis XAdES standartu.
XAdES-EPES	Pagal parašo taisyklės sukurtas elektroninio parašo formatas, aprašytas vadovaujantis XAdES standartu.
XAdES-T	Elektroninio parašo formatas su laiko žyma, aprašytas vadovaujantis XAdES standartu.
XAdES-X	Elektroninio parašo formatas su tikrumo nuorodomis ir laiko žyma, aprašytas vadovaujantis XAdES standartu.
XAdES-X-L	Ilgalaikio saugojimo elektroninio parašo formatas, aprašytas vadovaujantis XAdES standartu.
XML	Organizacijos „W3C“ (The World Wide Web Consortium, http://www.w3c.org) rekomenduojama bendrosios paskirties duomenų struktūrų bei jų turinio aprašomoji kalba (angl. „ <i>eXtensible Markup Language</i> “).
XMLDSIG	Organizacijos „IETF“ (The Internet Engineering Task Force, http://www.ietf.org) parengti reikalavimai, keliami elektroninio parašo aprašymui XML struktūra (angl. <i>XML Digital Signatures</i>).
XPS formatas	„Microsoft“ korporacijos specifikaciją „XML Paper Specification“ atitinkantis formatas, žr. http://www.microsoft.com/whdc/xps/ .
ZIP formatas	Archyvavimo formatas, aprašytas dokumente „Info-ZIP Application Note 19970311“

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

2. Rekomendacijos

Atsižvelgdami į bandomąjį projektą įgyvendinant įgytą patirtį, Užsakovui pateiktas rekomendacijas dėl elektroninių dokumentų perėmimo ir ilgalaikio bei nuolatinio saugojimo procedūrų ir principų, peržiūrėjome šią sritį reguliuojančius teisės aktus, Galimybių studiją ir Techninę specifikaciją, ir teikiame šias rekomendacijas.

2.1. Rekomendacijos dėl Galimybių studijos pakeitimų ir papildymų

Rekomenduojame atsižvelgti į šias pastabas:

1. Į pateiktas Rekomendacijas dėl elektroninių dokumentų perėmimo ir ilgalaikio bei nuolatinio saugojimo procedūrų ir principų.
2. 4.1.8.1 ir kituose skyriuose numatyti galimybę organizacijoms perduoti el. dokumentus į archyvą nesijungiant tiesioginiu ryšiu, o vadinamuoju netiesioginiu (angl. *off-line*) režimu, pvz., CD, DVD laikmenomis, nešiojamaisiais HDD, USB ir panašiais įtaisais.
3. 4.1.8.1 skyriuje vietoje komponento „el. dokumentų saugykla“ įrašyti du esminius komponentus: „el. dokumentų įrašymas į saugyklas“ ir „saugomų el. dokumentų saugojimas, archyvinių kopijų darymas, atstatymas“. Papildyti sąrašą 4.1 schemeje nurodyta funkcija: „archyve saugomų el. dokumentų ir informacijos apie juos teikimas“;
4. Patikslinti 4.1 paveikslą, papildant jį apyrašų įvedimo, el. dokumentų įrašymo į saugyklas, archyvinių atstatomųjų kopijų tvarkymo veiksmais.
5. Patikslinti 4.1 paveikslą, kadangi jame nurodyta, kad fiziniai asmenys neturi teisės gauti el. dokumentų ir informacijos apie juos (gali tik ieškoti portale ir peržiūrėti).
6. Taisyti 4.2 ir 4.3 paveikslus, kuriuose el. dokumentų perėmimas į archyvą išskirtas 2 etapais. Rekomenduojame pranešimą apie el. dokumentų priėmimo patvirtinimą siųsti el. dokumentus perdavusioms organizacijoms ar asmenims tik po to, kai bus atliktos visos el. dokumentų perėmimo procedūros, priešingu atveju kyla rizika dėl techninės, programinės įrangos gedimo ar kitų duomenų saugos incidentų prarasti perduodamus el. dokumentus.
7. Patikslinti 4.2 ir 4.3 paveikslus, papildant juos procedūromis, reikalingomis parengti išoriniam archyvo portalui reikalingą informaciją (pvz., turinio vaizdo formatus, metaduomenis, paieškos indeksus).
8. Patikslinti 4.1.8.3 skyrių (2 alternatyvos aprašą). Sąvoka „save aprašantis formatas“ neaiški. Siūlome ją keisti į „visą reikiamą informaciją turintis formatas“, „savo struktūrą aprašantis formatas“ ar pan. Tikslintinas teiginys, kad archyvinio patvirtinimo procedūra priklauso nuo ilgalaikio saugojimo formatų reikalavimų. Tačiau iš tiesų ji priklauso nuo el. dokumentų saugojimo metodų ir pasirinkto archyvinio patvirtinimo realizavimo būdo.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

9. Patikslinti 4.6 lentelėje pateiktą 3-ąją 2 alternatyvos privalumą. Manome, kad informacijos apsaugą nuo praradimo užtikrina ne turinio dubliavimas į transformuotas kopijas, bet nuoseklus ir valdomas duomenų saugos politikos įgyvendinimas – duomenų saugos planavimas, diegimas, atsakingų už informacijos saugojimą asmenų skyrimas, jų kvalifikacijos kėlimas, reguliarus archyvinių atstatomųjų kopijų darymas, jų saugojimas ir priežiūra, reguliarūs duomenų saugos auditai.
10. Patikslinti 4.2.5 skyriuje pateiktą neigiamų pasekmių grėsmių sąrašą, pvz., net ir įdiegus el. dokumentų saugojimo archyvuose infrastruktūrą valstybės archyvai turės priimti saugoti įvairių formatų el. dokumentus.
11. Patikslinti 5.1 lentelėje pateiktas 1 ir 2 alternatyvų charakteristikas. Siūlome patikslinti priimamų el. dokumentų formatus, priimamo el. dokumento pakuotės aprašą suderinti su Specifikacijos reikalavimų aprašu. Eilutėje „saugomų el. dokumentų formatai“ 2 alternatyvos charakteristikose siūlome kitaip sudėlioti akcentus: rekomenduojame nepriimti sprendimo nesaugoti originalaus el. dokumento arba jį saugoti „papildomai“ (papildomai gali būti saugomos el. dokumento transformuoto turinio kopijos). Mūsų siūlomos archyvinio patvirtinimo procedūros yra pagrįstos archyvinių laiko žymų sudarymo archyviniame el. paraše algoritmais, todėl atitinkamai siūlome tikslinti alternatyvų charakteristikas. Lygindami alternatyvas pagal kriterijų „paieška“, manome, kad alternatyvos yra lygiavertės. El. dokumentų transformavimas į vaizdo (taškinės ar vektorinės grafikos) formatus neturi esminės įtakos el. dokumento teksto indeksavimui. Kadangi oficialūs dokumentai paprastai rengiami naudojant tekstą išsaugančius tekstų redaktorių (rašykles, skaičiuokles pateikčių programas), teksto indeksavimui labiau rekomenduotinas originalus el. dokumento turinio rinkmenos formatas, o ne taškinės ar vektorinės grafikos vaizdo formatas, į kurį transformuojant turinį gali būti prarastas tekstas (paverstas paveikslėliu). Analogiškai nėra įtikinami argumentai dėl el. dokumentų turinio indeksavimo, įrašyti prie savybės „pradinės sistemos realizavimo savybės“.
12. Papildyti 112 puslapyje pateiktą duomenų saugumo aprašą, visų pirma numatant, kad archyvuose būtų įdiegta duomenų saugos valdymo sistema, siekiant, kad ji atitiktų LST ISO/IEC 27001:2006 standarto „Informacijos technologija. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo sistemos. Reikalavimai (tapatus ISO/IEC 27001:2005)“ (ir kitų ISO/IEC 27000 grupės standartų) reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad vien tik dažnas duomenų atsarginis kopijavimas neužtikrina duomenų apsaugos nuo jų praradimo.
13. Papildyti 11.3 paveikslą, kadangi jame nėra nurodytas visas el. dokumentų valdymo ciklas: el. dokumentų išsaugojimo veikla, pakartotinis archyvinis tvirtinimas, transformavimas į naują ilgalaikio saugojimo formatą. Atkreipiame dėmesį į tai, kad el. parašų tikrinimas nėra vienintelė procedūra, reikalinga el. dokumento autentiškumui patikrinti; gali būti paskirtos el. dokumentų tikrinimo ekspertizės. Siūlome numatyti, kad el. dokumentus

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

organizacijos galėtų perduoti ir netiesiogiai (angl. *off-line*), CD, DVD, USB ar kitomis laikmenomis.

14. Papildyti 11.2.4 skyrių, atsižvelgiant į pateiktas Rekomendacijos dėl elektroninių dokumentų perėmimo ir ilgalaikio bei nuolatinio saugojimo procedūrų ir principų, iš esmės, tikslinant el. dokumentų perėmimo procedūras, numatant el. dokumentų tikrinimo ekspertizes, nestandartinių (neatitinkančių LAD reikalavimų) CeDOC ir BeDOC grupių el. dokumentų perėmimą, el. dokumentų perėmimą netiesioginiu (*off-line*) režimu (CD, DVD, USB ar kitomis laikmenomis).

2.2. Rekomendacijos dėl Techninės specifikacijos pakeitimų ir papildymų

Rekomenduojame atsižvelgti į 3.1 skyriuje pateiktas pastabas.

2.3. Rekomendacijos dėl Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos reikalavimų aprašo pakeitimų ir papildymų

Šiame skyriuje pateikiamos rekomendacijos dėl Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2008 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V-119 (Žin., 2008, Nr. 118-4488; atitaisymas Žin. 2008, Nr. 122) patvirtinto Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos reikalavimų aprašo pakeitimų ir papildymų.

Rekomenduojame:

1. Sutvarkyti 9 punkte pateiktą elektroninio dokumentų grupių klasifikaciją taip, kad bet kuriuo elektroninio dokumento gyvavimo ciklo metu būtų aiškus ir apibrėžtas privalomų metaduomenų rinkinys. Šiuo metu automatinėmis priemonėmis tikrinti GGeDOC grupės dokumentų privalomus metaduomenis yra sudėtinga. Natūralu, kad elektroninio dokumento perdavimo į archyvą metu privalo būti elektroninio dokumento įregistravimo jį gavusioje institucijoje metaduomenys. Tačiau šių metaduomenų nėra, kai nevalstybinės organizacijos, privataus juridinio ar fizinio asmens sudarytas el. dokumentas yra siunčiamas į valstybės ar savivaldybės instituciją ar įstaigą. Minėtos valstybinės institucijos turi patikrinti el. dokumentą ir jį priimti, nors el. dokumente nėra gavimo registracijos metaduomenų, o perduodant el. dokumentą į archyvą šie metaduomenys privalo būti. Tokiu atveju archyvai, priimdami GGeDOC grupės el. dokumentą tiesiogiai iš el. dokumentą parengusio asmens kaip įstaigos veiklos (susirašinėjimo) dokumentą, turėtų tikrinti metaduomenis vienaip, o tą patį el. dokumentą priimdami archyviniam saugojimui, metaduomenis tikrintų kitaip. Ko gero, galima būtų identifikuoti ir daugiau el. dokumento gyvavimo ciklo etapų, kurių metu privalomų metaduomenų aibė skiriasi nuo kito gyvavimo ciklo metu privalomų metaduomenų aibės.
2. Tobulinti, jei reikia, 17 punktą. Nagrinėjant problemas su LAD atstovais apie el. dokumento turinio pasirašymą, visuomet akcentuojama, kad juridinio asmens, sudariusio el. dokumentą, vadovas arba atstovas pasirašo arba patvirtina visą turinį ir pasirašomus

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

metaduomenis teisinę galią turinčiu kvalifikuotu el. parašu. Tačiau Specifikacijos reikalavimų aprašo 17 punktą to taip griežtai nereikalauja: keliais skirtingais el. parašais dalimis pasirašytas turinys taip pat atitiks šiuos reikalavimus.

3. Papildyti elektroninio dokumento pasirašymo reikalavimus, numatant, kad pasirašymo, tvirtinimo arba el. dokumento įregistravimo el. parašai turėtų laiko žymas (XAdES-T tipo ar aukštesnio tipo el. parašai). Tačiau to nereikėtų ir nėra būtinybės to reikalauti iš fizinių ir juridinių asmenų, kurie nedisponuoja dokumentų valdymo sistemomis. Tai gali būti numatyta ir 28 punkte nurodytose elektroninio parašo taisyklėse.
4. Tikslinti sąvoką „pridedamo el. dokumento pasirašymas“, kadangi iš tiesų el. dokumentą sudariusio juridinio asmens atstovas el. parašu paliudija, kad pridėjo tokį susijusį savarankišką el. dokumentą.
5. Tikslinti sąvoką „metaduomenų pasirašymas“, kadangi ne visi metaduomenys iš tiesų yra pasirašomi teisinę galią turinčiu elektroniniu parašu.
6. 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelėje atskirti GeDOC ir GGeDOC grupių el. dokumentų metaduomenis, nes šių grupių privalomų metaduomenų aibė skiriasi: GeDOC grupės dokumentams yra privalomi el. dokumento registravimo metaduomenys, tuo tarpu GGeDOC grupių dokumentams jie neturi būti privalomi, kai juos siunčia nevalstybinės organizacijos arba privatūs juridiniai ar fiziniai asmenys.
7. 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelėje prie CeDOC grupės el. dokumentų nurodyti neprivalomus metaduomenis „Gavimo data“ ir „Gavimo registracijos Nr.“, kadangi juos pildo ne el. dokumento sudarytojas, o el. dokumento gavėjas – nevalstybinė organizacija ar privatus juridinis asmuo, registruojantys el. dokumentus.
8. 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelėje įrašyti metaduomenys: „Gavėjas (pavadinimas)“, „Gavėjo kodas“, kurie yra privalomi GGeDOC grupės dokumentams ir neprivalomi GeDOC, BeDOC ir CeDOC grupės dokumentams, kuriuos pasirašyti (paliudyti) yra privaloma, jeigu metaduomuo yra pateiktas. Šis metaduomuo padėtų labiau automatizuoti el. dokumentų tapatumo patikrinimo procedūras (atlikti GGeDOC dokumentų gavėjo sutikrinimą su el. dokumentus perduodančio asmens duomenimis).
9. Tikslinti 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelės 2 išnašą, kiekvienam metaduomenų elementui nurodant sąlygas, kada metaduomuo yra privalomas. Bendrojo pobūdžio sąlygos dėl galimo jų skirtingo interpretavimo negali būti tikrinamos automatiškai būdu.
10. 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelės 4 išnašą papildyti el. parašo sudarymo procedūra „kopijos ar nuorašo tikrumo liudijimas“.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

11. 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelėje sugrupuoti logiškai susijusius ir vienu metu atsirandančius metaduomenis.
12. 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelę papildyti lauku „Skaičius“, kuriame nurodyti maksimalų metaduomenų reikšmių skaičių, t.y. ar gali būti tik viena reikšmė, ar daug reikšmių. Nuo to labai priklauso metaduomenų schemų sudarymas ir metaduomenų tikrinimas.
13. 2 priedo (elektroninio dokumento metaduomenys) lentelę papildyti lauku „Elemento vardas“, kadangi iš esmės tik to trūksta metaduomenų sąveikumui tarp skirtingų el. dokumentų specifikacijų užtikrinti. Kitas žingsnis – metaduomenų XML schemų patvirtinimas.

2.4. Rekomendacijos dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių pakeitimų ir papildymų

Šiame skyriuje pateikiamos rekomendacijos dėl Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2006 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-12 (Žin., 2006, Nr. 7-268; atitaisymas Žin. 2006, Nr. 10) patvirtintų Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių pakeitimų ir papildymų.

Rekomenduojame:

1. Papildyti taisykles, apibrėžiant el. dokumentų rengimui naudojamus šriftus ir reikalavimus, kad parengtų oficialių el. dokumentų turinys po jų pasirašymo nepakistų. Dauguma elektroninėmis priemonėmis parengtų dokumentų rinkmenų formatų nėra visą reikiamą informaciją turintys formatai, t.y. saugomas turinio atvaizdas yra priklausomas nuo dokumento rengimo metu naudotų šriftų, įterptų paveikslėlių ir kitų vaizdo objektų. Dalis programų (pvz., *Microsoft Office Word*, *Microsoft PowerPoint*) leidžia įtraukti šriftus į formato rinkmenas, kita dalis – ne. Turi būti atsižvelgiama ir į tai, kad dalies šriftų platinimą riboja licencinės sutartys. Šie šriftai neturėtų būti naudojami rengiant ilgalaikiam saugojimui skirtus el. dokumentus.
2. Papildyti taisykles, reikalaujant, kad oficialieji el. dokumentai prieš juos pasirašant būtų sumaketuoti kaip tinkami spausdinimui standartiniais puslapio formatais A4, A4L, A5, A5L. Tai leis užtikrinti el. dokumentų atvaizdo išsaugojimą transformuojant turinį į ilgalaikio saugojimo formatus. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad išsaugomas statinis vaizdas, ir programų ir kitų įterptųjų objektų, formulių ar makrokomandų, perskaičiuojamų atveriant, peržiūrint ar spausdinant rinkmeną, turinyje neturėtų būti.
3. Taisyklėse numatyti galimybę pasirašyti užregistruotą el. dokumentą. Tai leistų išvengti el. dokumento įregistravimo organizacijoje metaduomenų įrašymo ir jų liudijimo atskiru registravimo paskirties el. parašu po el. dokumento pasirašymo. Tokiu atveju taisyklėse

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

nerieketų nurodyti el. dokumento pasirašymo ir įregistravimo veiksmų nuoseklumo. Pakanka reikalauti el. dokumentą pasirašyti ir užregistruoti arba užregistruoti ir pasirašyti tą pačią dieną.

Galimas toks el. dokumento sudarymo procedūros scenarijus, jį pirmiau įregistruojant, po to pasirašant:

- 1) El. dokumentui suteikiamas unikalus identifikatorius;
- 2) El. dokumento sudarymo data yra įstaigos vadovo pasirašymo data;
- 3) Netrukus po el. dokumento pasirašymo (geriausia – iš karto po el. dokumento pasirašymo) turi būti gauta el. parašo sudarymą patvirtinanti laiko žyma (sudarytas XAdES-T tipo parašas).

2.5. Kitos rekomendacijos

Rekomenduojame:

1. Apsvarstyti galimybę numatyti, kad ilgalaikio ir nuolatinio saugojimo el. dokumentai į archyvą būtų perduodami per trumpesnę nei dabar Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 15 straipsnyje numatytą 20 metų laikotarpį. Rekomenduojamas 5 metų arba trumpesnis el. dokumentų perdavimo laikotarpis.
2. Archyvų departamentui prie LRV parengti ir patvirtinti elektroninio parašo, kuriuo liudijamas archyve saugomo elektroninio dokumento transformuoto į ilgalaikio saugojimo formatą kopijos tikrumas (autentiškumas) ir kuris yra sudaromas kopiją teikiant ją užsakiusiam asmeniui, taisyklės.
3. Įteisinti archyvinio tvirtinimo paskirties el. parašo, skirto patvirtinti perimtą į archyvą originalų el. dokumentą, teisinę galią pratęsti originaliame el. dokumente esančių el. parašų galiojimą laiko atžvilgiu, t.y. galimybę naudoti kaip alternatyvą standartuose numatytam metodui el. parašų teisinę galią pratęsti į el. parašus įrašant archyvinės laiko žymas. Manome, kad tai būtų galima įteisinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.
4. Apsvarstyti pasiūlymą tokiu būdu užtikrinti Elektroninio parašo įstatymo reikalavimus įgyvendinti biuro dokumentų redaktoriais parengtų dokumentų turinio stebėjimą prieš juos pasirašant ir turinio nekintamumą po jų pasirašymo: reikalauti dviejų el. dokumento turinio egzempliorių. Vieną egzempliorių sudaro PDF/A formato rinkmenos – turinio peržiūrai ir pasirašymui, kitą turinio egzempliorių sudaro biuro redaktoriais parengti dokumentai – keitimuisi duomenimis. PDF/A formatas tinkamas pasirašymui, kadangi jis nekinta, tuo tarpu biuro dokumentuose gali būti formulių ar makrokomandų, kurios dokumento atidarymo metu automatiškai skaičiuojamos ar vykdomos, ir tai gali keisti pasirašytą turinį. Taip pat aktualus yra sprendimas pasirašyti vienu metu du el. dokumento turinio egzempliorius – vieną, pasižymintį statiniu turiniu, ir kitą, skirtą duomenų apsikeitimui mašiniam apdorojimui.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

3. Priedai

3.1. Rekomendacijos dėl Techninės specifikacijos pakeitimų ir papildymų

Nr.	Techninės specifikacijos tekstas	Rekomendacija
TS.1	Lentelėje 4.2.1.1 IS išoriniai informacijos srautai. Lentelėje, prie skirtingų informacijos srautų nurodyti atskiri perdavimo būdai.	Papildyti galimus perdavimo būdus kitais galimais perdavimo būdais: vartotojo sąsaja, importavimas iš suderintų formatų.
TS.2	Lentelėje 4.2.1.1 IS išoriniai informacijos srautai. Lentelėje, eilutėje „El. parašo informacija (laiko žyma, el. sertifikato tikrinimas)“ kaip perdavimo būdas aprašomas laiko žymos gavimas iš išorinio tiekėjo.	Numatyti galimybę įsteigti Archyve laiko žymų tarnybą, jeigu tokia tarnyba nebus įsteigta kitur valstybiniame sektoriuje .
TS.3	Paveikslas 4.3.1 IS saugomos informacijos topologija	<p>WWW portalas gali neturėti jokios portalo saugyklos, vaizdų saugyklos ir pan. Portalas – tik serveris, duomenis imantis iš DB serverio, kuriame gali būti ir portalo saugykla, ir vaizdų saugykla, ir pan.</p> <p>Paieškos sistema turėtų būti WWW portalo dalis. El. dokumentų paieškos indeksas turėtų būti DB serveryje. DB serveriai – du. Vienas skirtas originalams, kitas – kopijoms ir vaizdams. Integracinė platforma turėtų būti atskira –schema neatspindi jos reikalingumo – integracinio vaidmens.</p>
TS.4	Lentelė 4.3.1 IS saugyklų ir esamų duomenų aprašymas	Eilutėje „Administravimo ir stebėsenos sistemos saugyklos“ kaip saugykla turėtų būti nurodyta ne tik DBVS, bet ir kompiuterio sisteminame kataloge (sistemos žurnalai paprastai saugomi tekstinėse ar specialaus formato rinkmenose).
TS.5	Lentelė 4.3.1 IS saugyklų ir esamų duomenų aprašymas	Eilutėje „Analizės sistema“ kaip saugojimo būdas yra nurodytos reikšmės „DBVS BI“. Reikėtų nurodyti, kokie BI komponentai turimi omenyje.
TS.6	Lentelė Nr.5.3. Skiltis DBVS ir ataskaitų serveris	Eilutė „DBVS turi būti galimybė saugoti XML duomenų struktūras“ turėtų būti patikslinta, nurodant, koku būdu XML duomenų struktūros turi būti saugomos (Blob, specialūs DB plėtiniai darbu su XML ir pan.)

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

Nr.	Techninės specifikacijos tekstas	Rekomendacija
TS.7	Lentelė Nr.5.3. Skiltis DBVS ir ataskaitų serveris	Eilutė „DBVS turi būti integruotas duomenų perkėlimo ir transformavimo modulis“ turėtų būti patikslinta, nurodant, kas čia turima omenyje – niekur kitur duomenų perkėlimo ir transformavimo modulis neminimas.
TS.8	Lentelė Nr.5.3. Skiltis DBVS ir ataskaitų serveris	Eilutė „DBVS turi būti integruota ataskaitų sistema“ turėtų būti patikslinta, nurodant, ką būtent reiškia „integruota“. Ataskaitų sistema dažnai yra atskirai nuo DBVS (gali būti ir trečiųjų šalių programinė įranga).
TS.9	Lentelė Nr.5.3. Skiltis Portalų platforma	Eilutė „Portalų platformoje turi būti prieigos prie duomenų šaltinių, pasiekiamų per web servisus ar ODBC duomenų juose paieškos ir atvaizdavimo galimybės“ keisti eilutė „Portalų platformoje turi būti prieigos prie duomenų šaltinių, pasiekiamų per web servisus, ODBC arba JDBC, duomenų juose paieškos ir atvaizdavimo galimybės“.
TS.10	Lentelė Nr.5.3. Skiltis Portalų platforma	Eilutė „Portalų platforma turi būti glaudžiai integruota su darbo su elektroniniais dokumentais priemonėmis“ turėtų būti pakeista, nurodant, kas yra darbo su elektroniniais dokumentais priemonės
TS.11	Lentelė Nr.5.3. Skiltis Portalų platforma	Eilutė „Turi būti numatyta skirtingų dokumentų ir portalų puslapių versijų saugojimo galimybė“ turėtų būti perrašyta, nurodant, kokios versijos turi būti saugomos ir kas tai turi atlikti.
TS.12	Lentelė Nr.5.3. Skiltis Portalų platforma	Eilutė „Portalų platformoje turi būti numatyta galimybė nustatyti turinio, dokumentų ir paraiškų tvirtinimo darbo sekas“ turi būti patikslinta, nurodant, kas yra „paraiška“.
TS.13	Lentelė Nr.5.3. Skiltis Darbo su elektroniniais dokumentais priemonės	Eilutė „Turi būti portaluose pateikiamų formų kūrimo priemonės“ turi būti patikslinta, nurodant, kokios formos gali būti kuriamos ir kokiais tikslais tai atliekama.
TS.14	Lentelė Nr.5.4	Eilutės „DPM1“ aprašyme minimas „procesų automatizavimas“. Turėtų būti paaiškinta, ko siekiama šiuo veiksmu.
TS.15	Lentelė Nr.5.4	Eilutės „DOCIDX1“ ir „DOCIDX2“. Indeksavimas paprastai yra atliekamas pačios DBVS priemonėmis, atskiras serveris tam nereikalingas.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

Nr.	Techninės specifikacijos tekstas	Rekomendacija
TS.16	Lentelė Nr.5.4	Eilutės „BTSSQL1“ ir „BTSSQL2“ aprašyme minimas foninis duomenų apdorojimas ir mainų procesų valdiklis. Nebėra aišku, kurie serveriai atlieka duomenų mainus, o kurie vykdo procesus. Turėtų būti patikslinta.
TS.17	Lentelė Nr.5.4	Eilutės „BTSx“ aprašo, ką atlieka integraciniai serveriai. BTSx tarnybinės stotys turėtų atlikti veiklos procesų valdymo ir integravimo funkcijas, taip pat duomenų mainų bei transformavimo, parašo tikrinimo ir notarizavimo funkcijas. Nes nėra parašyta, kur bus vykdomos transformavimo, parašo tikrinimo, notarizavimo funkcijos ir šios funkcijos nėra niekam priskirtos. Reikėtų patikslinti šių eilučių aprašymus.
TS.18	Techninėje specifikacijoje nurodyta DBVS procesorinė licencija (20 vnt.)	Šis kiekis priklauso nuo tarnybinių stočių, procesorių skaičiaus ir DBVS licencijavimo būdo (vartotojų skaičius, procesoriai, branduoliai). Reikėtų sukonkretinti arba plačiau aprašyti, kodėl pasirinktas būtent toks skaičius.
TS.19	64 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai DBVS	Eilutė „Programinė įranga turi atlikti tokias funkcijas: Kliento/serverio architektūra“. Kliento/serverio architektūra nėra funkcinis reikalavimas. Šią eilutę reikėtų išskirti prie nefunkcinių reikalavimų.
TS.20	64 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai DBVS	Eilutę „Užklausų vykdymas per ODBC arba OLE DD“ pakeisti eilute „Užklausų vykdymas per JDBC, ODBC arba OLE DD“.
TS.21	64 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai DBVS	Eilutė „Mobilųjų įrenginių palaikymas“ turėtų būti patikslinta, nurodant, kokie mobilūs įrenginiai turi būti palaikomi ir kaip jie turėtų sąveikauti su DBVS ar sistema.
TS.22	64 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai DBVS	Eilutė „Ataskaitas ruošti gali bet kuris vartotojas“ turėtų būti išbraukta ar perkelta kitur – tai nėra DBVS keliamas reikalavimas.
TS.23	65 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Interneto portalui	Eilutė „Galimybė gauti pranešimus pasikeitus informacijai, atnaujinius dokumentus ar aplikacijas“ turėtų būti pakeista, išmetant ar papildant žodžius „ar aplikacijas“ – paprastai nėra informatyvu gauti ir netikslinga siųsti pranešimus apie aplikacijų atnaujinimus, jei atnaujinimo

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

Nr.	Techninės specifikacijos tekstas	Rekomendacija
		priežastis funkcionalumo klaidų taisymas arba neesminis patobulinimas.
TS.24	65 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Interneto portalui	Eilutė „Integracija su Active Directory“ turėtų būti pakeista eilute „Integracija su Active Directory arba kitomis LDAP sistemomis)
TS.25	65 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Interneto portalui	Eilutė „Integracija su naudojamomis integracinėmis platformomis“ turėtų būti patikslinta, konkretizuojant, su kokiomis būtent integracinėmis platformomis.
TS.26	65 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Interneto portalui	Eilutė „Integracija su <i>Microsoft InfoPath</i> formomis“ turėtų būti pakeista į „Integracija su <i>Microsoft InfoPath</i> formomis arba analogiškais kitų gamintojų priemonėmis“.
TS.27	65 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Interneto portalui	Eilutė „Galimybė skirti užduotis, organizuoti susitikimus, rengti apklausas“ turėtų būti pakeista, paaiškinant, kodėl interneto portale reikia skirti užduotis, organizuoti susitikimus.
TS.28	66 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Portalo serveriui	Eilutė „Integracija su <i>Active Directory</i> “ turėtų būti pakeista eilute „Integracija su <i>Active Directory</i> (arba kitomis LDAP sistemomis)“.
TS.29	66 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Portalo serveriui	Eilutė „Integracija su <i>Microsoft BizTalk Server</i> “ turėtų būti pakeista eilute „Integracija su <i>Microsoft BizTalk Server</i> arba analogiška kitų gamintojų programine įranga“
TS.30	66 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Portalo serveriui	Eilutė „Integracija su <i>Microsoft InfoPath</i> formomis“ turėtų būti pakeista į „Integracija su <i>Microsoft InfoPath</i> formomis arba analogiškais kitų gamintojų priemonėmis“.
TS.31	66 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Portalo serveriui	Eilutė „galimybė skirti užduotis, organizuoti susitikimus, rengti apklausas“ turėtų būti patikslinta, nurodant tokio funkcionalumo poreikį ir norimą funkcionalumą.
TS.32	67 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Interneto saugos ir spartinimo serveriui	Turėtų būti patikslinta eilutė „Grafinis užduočių vaizdavimas“.
TS.33	67 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai Interneto saugos ir spartinimo serveriui	Turėtų būti patikslinta eilutė „Užduočių sukūrimo vedliai“.
TS.34	67 puslapyje nurodyti funkcionalumo reikalavimai integracinei platformai	Funkcionalumo reikalavimai, keliami integracinei platformai, turėtų būti apžvelgti ir atnaujinti.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

Nr.	Techninės specifikacijos tekstas	Rekomendacija
TS.35	Lentelė 7.3.1.1 Reikalavimai sistemos naudotojams. Skiltis „Išoriniai vartotojai“	Eilutė „Išoriniams vartotojams Sistemoje identifikuoti naudojamas vieningas Sistemos autentifikavimo/autorizavimo mechanizmas (žr. saugumo reikalavimus)“ turėtų būti tikslinama, atsižvelgiant į tai, kad: <ul style="list-style-type: none"> • vidiniams vartotojams identifikuoti gali būti naudojamas kitoks autorizavimo būdas; • priede schemeje yra nurodyti keli išorinių vartotojų identifikavimo būdai.
TS.36	Lentelė 7.3.1.1 Reikalavimai sistemos naudotojams. Skiltis „Organizacijų darbuotojai“	Patikslinti eilutę „Vartotojai gali atlikti visas reikiamas dokumentų valdymo priežiūros funkcijas: teikti duomenis į Sistemą, gauti valstybės archyvų atsakymus/patvirtinimus, koreguoti pateiktą informaciją“, nurodant, kokią informaciją galima keisti.
TS.37	Lentelė 7.3.1.1 Reikalavimai sistemos naudotojams. Skiltis „Organizacijų darbuotojai“	Eilutėje „Duomenų pateikimas turi būti atliekamas šiais būdais:“ papildyti galimus duomenų pateikimo būdus bent punktu „per išorines laikmenas“.
TS.38	7.4.2 skyrius, Reikalavimai sistemos realizavimui	Eilutė „Komunikacija tarp organizacijų, institucijų ir elektroninio archyvo paslaugų turi būti atliekama XML Web Servisų pagalba HTTP(S) protokolu“ turėtų būti perrašyta, įtraukiant bent ftp protokolą didesnėms byloms.
TS.39	7.4.2 skyrius, Reikalavimai sistemos realizavimui	Eilutė „Didesniems duomenų kiekiams perduoti XML Web Services infrastruktūra – turi būti taikomas standartinis MTOM perdavimo mechanizmas, žr. http://internet.w3.org/TR/soap12-mtom/ “ turėtų būti patikslinta, nurodant, kokius duomenis perdavinės Archyvai (nes Archyvai labiau priims duomenis, o ne juos perdavinės).
TS.40	7.4.2 skyrius, Realizuojami IS procesai ir funkcijos	Eilutė „Sistema turi palaikyti šias organizacijų dokumentų valdymo priežiūros procedūras: Teisės aktų dėl dokumentų registrų sąrašo patvirtinimo derinimas“ turėtų būti patikslinta, aprašant derinimo procesą.

UAB „Sintagma“, UAB „MitSoft“, UAB „Etnomedijos Intercentras“	VX-2008/08-LAD1/F8-13
Elektroninių dokumentų saugojimo informacinės sistemos prototipo (bandomojo projekto) sukūrimas	
Rekomendacijos dėl galimybių studijos ir susijusių teisės aktų pakeitimo	

Nr.	Techninės specifikacijos tekstas	Rekomendacija
TS.41	7.4.2 skyrius, Informacijos valdymas	Eilutė „El. dokumentus Sistema priima apsaugotu FTP protokolu (pvz., el. dokumentų priėmimas iš organizacijų į el. archyvą) arba tam naudojami XML web servisai“ turėtų būti papildyta „ turėtų būti papildyta ir kitomis rinkmenomis (pvz., kompaktine plokšte, USB ir pan.)
TS.42	7.4.2 skyrius, Informacijos valdymas	Eilutė „Sistema turi priimti <i>Open XML (Microsoft Office 2007)</i> , PDF/A, ODF, TIFF, FFDATA formato el. dokumentus iš organizacijų“ turi būti pakeista eilute „pagal ADOC specifikacijoje nurodytus turinius“.
TS.43	7.4.2 skyrius, Informacijos valdymas	Eilutė „Jei perduodamas dokumentas yra FFDATA failas, kartu turi būti perduotas atitinkamas transformuotas PDF/A formato el. dokumentas (su el. parašu) ir užtikrinta sąsaja tarp šių dokumentų per bendrą identifikatorių“ turėtų būti papildyta informacija, kaip įsitikinama, kad PDF/A turinys atitinka FFDATA.
TS.44	7.4.2 skyrius, Informacijos valdymas	Eilutė „Sistemos žurnalo įrašai turi būti pasirašomi sistemos el. parašu“ turi būti papildyta, nurodant pasirašymo dažnumą.
TS.45	7.4.2 skyrius, Reikalavimai sistemos saugumui	Eilutė „Perduodami el. dokumentai turi būti pasirašyti organizacijos atstovo el. parašu“ turėtų būti perrašyta, nurodant, kokio parašo yra reikalaujama. Be to, šis reikalavimas keliamas ne Sistemai, o priimamiems dokumentams, Sistema tik atliks dokumentų patikrinimą, kad būtų įsitikinta, ar yra reikiamo formato parašas.
TS.46	7.4.3 skyrius, Reikalavimai sistemos eksploatavimui. Našumo reikalavimai	Eilutė „Išorinis portalas turi pateikti peržiūrai skirtą el. dokumento vaizdą ne ilgiau kaip per 5 sek.“ turėtų būti patikslinta, nurodant, kad išorinis portalas turi pradėti pateikinti el. dokumento vaizdą per ilgiau kaip per 5 sek. (jei el. dokumento vaizdas yra didelės apimties paveikslukas, atsiranda tinklo apribojimų). Taip pat turėtų būti paaiškinta, kas laikoma el. dokumento vaizdu.
TS.47	10.5 priedas Nr.5 IS funkcionalumas ir vartotojų rolės	Schema turėtų būti perdaryta, numatant, kad laiko žymų tarnyba gali būti įsteigta ir Archyve.